

Målnummer: UM2244-10 **Avdelning:** 1

Avgörandedatum: 2010-12-22

Rubrik: För att bestämmelsen om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen ska vara tillämplig måste det stå klart att en utlännings inte riskerar förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling efter ett återvändande till hemlandet. Bedömningen av om det är uppenbart att det inte finns skäl för asyl eller för uppehållstillstånd på någon annan grund ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Lagrum: 8 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716)

Rättsfall: MIG 2006:7

REFERAT

A reste enligt egen uppgift in i Sverige den 24 oktober 2009 och ansökte om uppehålls- och arbetstillstånd den 28 oktober samma år. Som grund för sin ansökan åberopade han att han är kristen, att han haft problem med kurder i hemlandet Syrien och att dessa hotat honom.

Migrationsverket beslutade den 29 december 2009 att avslå A:s ansökan, att avvisa honom från Sverige med stöd av 8 kap. 1 § 1 utlänningslagen (2005:716) och att avvisningsbeslutet skulle verkställas även om det inte hade vunnit laga kraft. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Det A råkat ut för är inte att anse som en enskild privat angelägenhet utan mer som gruppens oenighet. Det kan inte hänföras till grunderna för flyktingskap eller annat skyddsbehov. A har varken polisanmält händelsen eller hoten. Hoten är framställda till honom i andra hand och är mer att se som kriminella gärningar, vilka det åligger hemlandets rättsvårdande myndigheter att ta hand om. Eftersom A inte har anfört några skyddsskäl som anses tillräckliga är det uppenbart att hans asylansökan är ogrundad. Det har inte framkommit några sådana omständigheter i ärendet att uppehållstillstånd kan beviljas med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen. Det är uppenbart att det inte finns någon grund för att bevilja uppehållstillstånd i Sverige varför ansökan avslås och A avvisas med stöd av 8 kap. 1 § 1 och 2 utlänningslagen. Avvisningsbeslutet ska verkställas omedelbart.

A överklagade beslutet till migrationsdomstolen. Han vidhöll tidigare lämnade uppgifter och uppgav därutöver i huvudsak följande. Han riskerar förföljelse och trakasserier på grund av att han är kristen. Han deltog i ett upplopp och stort bråk mellan kristna och kurder i sin hemstad då många skadades och i vart fall en man med kurdiskt ursprung avled. När polisen kom till platsen flydde alla inblandade därifrån. Han fick sedan höra att han var eftersökt av både kurder och polisen på grund av sin inblandning i upploppet. Enligt uppgift är han fortfarande eftersökt och riskerar att dödas. Han är även eftersökt av syriska myndigheter eftersom han lämnat landet illegalt, vilket kommit till myndigheternas kännedom. Migrationsverket bestred bifall till överklagandet.

Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2010-02-25, ordförande Gullfeldt), avslog överklagandet med motiveringen att omständigheterna inte var sådana att A var att betrakta som flykting eller annan skyddsbehövande. Skäl för uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter hade inte heller framkommit. Migrationsdomstolen fann sammanfattningsvis att omständigheterna var sådana att det var uppenbart att det inte fanns skäl för

uppehållstillstånd och att det därför fanns förutsättningar för omedelbar verkställighet av avvisningsbeslutet.

A överklagade migrationsdomstolens dom och yrkade i första hand att Migrationsöverdomstolen med ändring av domen skulle upphäva beslutet att avvisa honom från Sverige och bevilja honom permanent uppehållstillstånd. I andra hand yrkade han att målet skulle återförvisas till Migrationsverket för muntlig komplettering. A vidhöll vad han tidigare anfört och tillade följande. Han har flytt från en diktatur och har upplevt stora svårigheter med anledning av sin kristna trostillhörighet. Han är dessutom anklagad för att ha startat ett upplopp i sin hemstad och för att ha orsakat andra stora problem där. Det har vidare kommit till syriska myndigheters kännedom att han olovligt flytt hemlandet. Han har nu fått sig tillsänd en dom som härrör från en domstol i Damaskus, av vilken det framgår att han har dömts i sin utevaro till ett långt fängelsestraff. Brotten ska ha bestått i att han uppviglat andra personer och startat ett upplopp som ledde till en mans död. Anklagelserna är lögnaktiga. Den enda tänkbara påföljden för de påstådda brotten är ett mycket långt fängelsestraff. Det är väl känt att förhållandena i syriska fängelser är undermåliga och att tortyr är vanligt förekommande. Domen är en autentisk handling. Den har ett löpnummer som gör att det är möjligt att kontrollera dess äkthet. Myndigheterna i Syrien letar alltså efter honom. Uniformerade poliser har sökt efter honom hos hans föräldrar. I ljuset av hans kristna bakgrund, det fängelsestraff som väntar honom i hemlandet samt det förhållandet att han lämnat Syrien illegalt kan det omöjligt sägas att det är uppenbart att det saknas skäl för uppehållstillstånd i hans fall. De omständigheter som han har åberopat är tillräckliga för att direktavvisning inte ska äga rum.

A gav in och åberopade en handling, "domslut", från tingsrätten för brottmål i Reef Damaskus och ett intyg från en advokat i Damaskus.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande.

Vad åberopade skyddsskäl beträffar har A inte gjort sannolikt att han riskerar sådan förföljelse som utgör grund för uppehållstillstånd enligt 4 kap. 1-2 a §§ utlänningslagen. Den dom som nu har getts in, enligt uppgift härrörande från tingsrätten för brottmål i Reef Damaskus, innehåller ingen information om vilken påföljd A ådömts eller om domslutet. Handlingen ger således inte stöd för påståendet om att han dömts till ett långt fängelsestraff.

Vidare framgår det av skälen för Migrationsverkets beslut att förordnandet om avvisning skett med stöd av 8 kap. 1 § första stycket 1 och 2 utlänningslagen. Det är inte nödvändigt att ange lagrum på första sidan i beslutet utan vad som är relevant där är vad Migrationsverket förordnat om, så länge det av skälen framgår vad den legala grunden för beslutet är. Att det på första sidan i det aktuella beslutet bara angivits 8 kap. 1 § första stycket 1 utlänningslagen är dels något som saknar egentlig relevans, dels en felskrivning, vilket framgår av skälen för beslutet. Frågan om den sistnämnda bestämmelsen kan tillämpas som avvisningsgrund för en asylsökande som saknar pass, och som efter prövning av ansökan inte ansetts ha något skyddsbehov, torde emellertid ha mer akademisk än praktisk betydelse. Den som saknar pass och som inte ansetts ha något skyddsbehov, och inte heller på annan grund får vistas här, saknar rimligen också uppehållstillstånd, varför grund för avvisning då även föreligger enligt 8 kap. 1 § första stycket 2 utlänningslagen. I målet föreligger grund för avvisning enligt båda bestämmelserna.

I det nu aktuella målet har A:s asylskäl prövats och han har då ansetts sakna skyddsbehov eller rätt att på någon annan grund få vistas här. Han är därmed skyldig att ha pass enligt 2 kap. 1 § utlänningslagen. Något undantag från passkravet enligt vad som framgår av 2 kap. 8 § eller 10 § utlänningslagen eller enligt 2 kap. utlänningsförordningen (2006:97) är inte tillämpligt. Det föreligger således grund för att avvisa honom enligt 8 kap. 1 § första stycket 1

utlänningslagen. Verkets beslut att avvisa en asylsökande, som inte ansetts ha något skyddsbehov eller någon annan grund för att få vistas här, fattas som regel med stöd av både punkten 1 och 2 i den nyssnämnda paragrafen för det fall utlänningslagen saknar pass. För det fall utlänningslagen i fråga uppvisat ett giltigt pass i samband med asylprövningen fattas ett avvisningsbeslut endast enligt punkten 2.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2010-12-22, Jagander, Linder, referent, och Råberg), yttrade:

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Avvisning av en utlänning får enligt 8 kap. 1 § första stycket 1 utlänningslagen ske om han eller hon saknar pass för inresa eller vistelse i Sverige samt enligt punkt 2 samma lagrum om han eller hon saknar visering, uppehållstillstånd eller något annat tillstånd som krävs för inresa, vistelse eller arbete i Sverige. Enligt 8 kap. 6 § första stycket utlänningslagen får Migrationsverket vidare förordna att verkets beslut om avvisning enligt 4 § första stycket får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft (avvisning med omedelbar verkställighet), om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund.

I samband med att EU:s s.k. asylprocedurdirektiv (rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus) skulle genomföras i Sverige anförde regeringen bl.a. följande (prop. 2009/10:31 s. 177). En utlänning som är flykting har enligt 5 kap. 1 § första stycket utlänningslagen rätt till uppehållstillstånd och får enligt 5 kap. 18 § samma lag ansöka om uppehållstillstånd efter inresan till Sverige. En asylsökande kan därför inte avvisas innan hans eller hennes ansökan har prövats.

Regeringen anförde vidare (a.a. s. 174 ff.). Om en utlänning har ansökt om uppehållstillstånd och åberopat skyddsskäl ska huvudregeln vara att ett beslut om avvisning eller utvisning inte får verkställas innan ansökan har avgjorts genom ett beslut som har vunnit laga kraft. Undantag från huvudregeln får göras om Migrationsverket har förordnat om omedelbar verkställighet enligt 8 kap. 6 § utlänningslagen eller om utlänningslagen har utvisats på grund av brott. Möjligheten för Migrationsverket att förordna att verkets beslut om avvisning får verkställas även om det inte har vunnit laga kraft, om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund, bör, enligt regeringens uppfattning, finnas kvar och strider inte mot artikel 7 i asylprocedurdirektivet eftersom rätten att stanna kvar i medlemsstaten när ansökan prövas endast gäller under prövningen i första instans.

Migrationsöverdomstolen har i MIG 2006:7, alltså innan asylprocedurdirektivet trädde i kraft, framhållit att ett förordnande om avvisning med omedelbar verkställighet får meddelas endast om det är uppenbart att det inte finns grund för asyl och att uppehållstillstånd inte heller ska beviljas på någon annan grund. Rekvisitet "uppenbart" innebär att det ska vara fråga om en klar bedömning rörande rätten till uppehållstillstånd som kan göras utan några mer ingående överväganden. I rekvisitetet "uppenbart" ligger även att bedömningen inte får vara alltför schablonartad och t.ex. baseras på enbart det förhållande att sökanden tillhör en viss nationalitet för vilkas medlemmar asyl normalt inte beviljas. Prövningen av om det uppenbart saknas skäl för uppehållstillstånd måste alltid grundas på omständigheterna i det enskilda fallet. Vid tveksamhet måste utlänningsintresset väga över. Det är själva bedömningen av vad som förevarit i ärendet som ska leda fram till ställningstagandet att det uppenbart saknas grund för att bevilja uppehållstillstånd.

Migrationsöverdomstolens bedömning

Som konstaterats i det föregående innebär asylprocedurdirektivets ikraftträdande inte att Migrationsverkets möjligheter att besluta om avvisning med omedelbar verkställighet har beskurits ytterligare. Emellertid innefattar rekvisitet uppenbart, som framgår av MIG 2006:7, att det ska vara fråga om en klar bedömning som inte kräver några mer ingående överväganden, vare sig beträffande uppgifternas trovärdighet eller om de anförda omständigheterna kan medföra rätt till asyl. Det måste också stå klart att utlänningen inte riskerar att bli utsatt för förföljelse eller annan skyddsgrundande behandling efter ett återsändande till hemlandet. Bedömningen måste alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Eftersom huvudregeln enligt svensk rätt är att ett beslut om avvisning eller utvisning inte får verkställas innan ansökan har prövats genom ett beslut som vunnit laga kraft får undantag från denna princip göras endast om förutsättningarna för detta är uppfyllda.

Av utredningen i målet framgår att A hos både Migrationsverket och migrationsdomstolen anför att han är kristen och att han utsatts för hot från medlemmar av en annan folkgrupp. Hos migrationsdomstolen uppgav han att han dessutom är eftersökt av syriska myndigheter på grund av sin inblandning i ett upplopp och för att ha lämnat hemlandet illegalt.

Migrationsöverdomstolen finner att de omständigheter som A åberopat är sådana att det inte kan anses uppenbart att han saknar rätt till uppehållstillstånd. Det har därför saknats förutsättningar att förordna om att avvisningsbeslutet får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft.

Under handläggningen i Migrationsöverdomstolen har vissa nya omständigheter framkommit, såsom den handling som uppges vara en dom från Syrien och som kan ha betydelse för bedömningen av A:s rätt till uppehållstillstånd. Eftersom dessa omständigheter inte tidigare har prövats, och då A inte under den utredning och prövning som skett hos Migrationsverket och i migrationsdomstolen har haft något offentligt biträde, bör målet återförvisas till Migrationsverket för ny handläggning.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen undanröjer migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut och visar målet åter till Migrationsverket för ny handläggning.

Sökord: Asylprocedurdirektivet; Avvisning; Omedelbar verkställighet; Uppenbart

Litteratur: Prop. 2009/10:31 s. 174 ff. och s. 177
